КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА КОТАЛОН — 24 ШУ

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхерча Советан Министрий Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

1923 шера дуьйна арадуьл

ПІАЬРАСКА, 9 май, 1969 шу. № 56 (4693). Мах 2 кап.

Советски тІемахой! ТІемен политически кийчо еча керда толамаш даха, фе а-империалистий моллаІа агресси юхатоха массаза кийча а хила!
Даькъала хилда Советски Союза турпал-Герзашцара Низаш!

(1969 шера 1 Майна — лехаадьна КПСС ЦК [illegible])

СИЙЛЕН ДИ

(9 Май — фашистски Германий Котдаьлла ди)

Советски халкъа дицлургдоцуьйна деррига ваьхьа цІей а перзІаш, цар бехкалдоккхуьйла денош хьал бохьуш дола сийлен ди да 1945 шере 9 май. Цу дийнахь массеанин а дІахарбе вай ветдаьлла, шайга ахкар дергдеш фашистски Германи хьалхе ледальлера. Машарна чІоагІа сатуьйсий хилачуьна кІеранчиа дела халр этара къэхагІиеш цІей ІадзийтаеІа хилла тІом гитлеровски кхоанагІа рай хІаза йоза а бехам, чакхбаьлла.

Цуьна тІаьхьагІа дехна иттеш шерош дІадахад. Вай планета тІе кІазига хиннац йоаззий событием. Коталон байрахь ройлиега тІе огІача советски саго юзаьмерттабьай тІемо боахаь хилна бокхам, кхерерзамий атом, космически гІынишка бода иинхьбиллаб. Варшава, Будапешт, Бонн, Белград, София, Бухарест, Тирана, Прага мукъальхикхаче, штурм ши Берлин кьокхаче бІухой мерта нохмаш кІейданнад. Дуккха мах кхьалхийнеб цу хана дехз, Яиццьанна фронте хиннача дукхачи новкъостий цІераш. Бегда за ниг болеш ц ахьмеган гІой хиннача тІехьагІарче эттаре а йоккхегІача событешца а советски халкъан цуьн ТІема Низамин дукханнета дозалургдоцаш да вьнна хийтга гитлеровски эскар дохадеш даьча декалерча гІулакха сийлела лоаьэ.

ХІанз а, тхьа дит шу дІадаьхначуьна тІаьхьа, малхбузен дунен тІе кІерена а кхетадац мел йоккха тала эзар советски наха сийлахь-боккхача Даьхен тІом тІе, ухьзарча кхерама цар адамаш вІалзардахар, хьинга хот сона.

Освицниме лийна боккхачура вай эскаро мукъабаьхача хьэрам болча нехах волча еьнкхи хьархочо дом гІоттача мохкан ахча аз шинца кхаьмын деш ала:

— Европе халкъах, Европачарах хилла а ца Іеш хьичарах а фу кургдар дуьлла хиле да нагахь санна дуьне нарвиаца ша бача новкъа Гитлера советски салтечун болатъ дукъало никсьенна царе. Германски фашизма мовкарча кІур-уно ерига цивилизаци кІелаккьергдела хкерам тІатессабар.

Новкъа да сона цу хьокарлечун цІи йицьенна. Цхьабакьдо цуьн дешаш цІенгьа а дицлургдоцш дег чу летт' сона. Гитлеровски кхердача порядкаш хьалонаш биништой хьаккача миллионаш болча нака дагалдоаппар дар це ебьнар.

"Хоаш ма хилара, Гитлери цунна тІехьалатторами балабаьр «Барбаросса» ахча шоай планица сиха тІом беь социалистически наха тІом бь социалистически союзчхаьллакхе хилараь терра Советски мехка хилкъех шоаш дергдола пачча ба. Цул совгІа, гаьнна йолаш колча Гитлера уйлиех, СССР-а тІехьа Азе, ІарбийІ Малхбоален мехкаш а кІрапаца педхІер, «Центральни Африке бІорчча йола немецки колониальни империн» хьоаргІаеш.

Малхбоале еча накъда фашистий ийцира 5 миллион сеган лаьтта эскар. БІьн эзтьаьн итт дивизи. 5000 самолет, 3500 танк, 50000 бойла тоам миномети хьакар вайна дукъал. Сухопутни низамий дамешца, тІема фордофлот бейла тІема флот йоьлла цу. Маццарра дукъаза дІа: кергд вай ма сана низ боли тІема малнаша этарахе боккхи шере цу хилийра. ШІоай низах декхаш дом кхиача гитлеровцашта новкъостах до сарцагІаьлар тайп-тайпара бола пайхамареш. Мел бар ум, пейхамареш! «НьюЙорк пость» ахча газета цу хана дийцар дагадоххита безам ба се. Тіема хьалхарча денош, фордгера фордага кхачча кхоалагІча ройла армадаш вай аренаш гІолла болесечча хана, цу газета кадора: «Белабочиро цІоберам кІаллера бахара байла тІе кхачар сенна цхьа таман хи кхом.

Цхьабакьда бажа ІаккъоСте халача денношка, гитлеровцашта войца цІена ухие боарча дукхахьичтан, царна дегаьиттар кхоачашхилар гІоуа дац, хьош, кхетача хана ЦІа Эскар низ бола сунт а хинча дІахтор фашистски бронироваьнн эскарашта дукъал. Бакьда цу хана война хацар мел бІехьа а хила а хургба котталонга бода некъ. Война кацар малагІча довзаш тІа вай цуьнна горганосчаргда. Бакьда эскари хальтошим дар вай котдаргхиларах. КотдаргхилоахчІоагІа бІубелла хилар, аоай гІуллаш бакьхиларах тоьар, доазуш доцдеш Даьха эзеш хилар — цу деррига а лаьхбир моастагІчоо вай тохаш кІаман низ.

А. СССР-а дуьхьаьр тІом тІера хилачар Европа капиталистически мехкашка гІолла. вормьта сатьврда сьна дарешнта. ТІом этчча хьалхарча 60 дийнахь фашистски эскаре тІоргабьар ерригера кхача фронташка 600 дийнахьа цуьнга тІоргабеннаре миссен боло салтий. СССР-ран тІом бьча хьалхарча шера вормахта, цу командованн денимех, тІоро фашар 2 миллион салтех висари.

ТІйалабола барех боагІа этара хьалха бокхам бар из. ХІан долтІар тІоьхагІа ЦІена Эскаро моастагІа чу це вайтем Сталинград кІаер тІе социальча хана, гоа бьа цу цаи арма боал а, ЦІена Эскаро мицатиме вай бо сонча хана, сокупанеи вай махьтто Іоцвін а дом, советски бІухойна моастагІа малхбузенгье дІалакаоважча хана, ткхоро а, Гитлера тІема машин йоза йола а и, исторе кханне тІа дІапкхессаче, кІарто на цо нарарйоннача Берлинна лахтак мІахарча бунна чу эсь долаш хІалла хиндча хана хилар.

Баьхбьа гитлеровски инарлашта хеттача гайнара Советски Эскар ше дукхагІа хилара дешлацо фашистски эскараш нот, советски командирами ІбІабьпчаш гоаза хилара, салтайн эсарами эскхрта хилларп ханабий хьарргІолегт.

тІом бе хоьш хилараш даьмцад. Москвица юххе контриеступлени йолаиуна советско - германски фронтера фашистски эскар Советски Эскара состава цхьа миллион сег дуьзаги дар ахча а кхочам ба. Сталинградски тІом болануш низами цхьатарра кийсдоннадар. ТІом белгалбаьннача кхоалагІча шера гитлеровски эскараш 1,2 миллион сег дукхаги мера децар Советски Эскар.

Советски наха боагІам болаш бу моастагІчуйн котдоахара хьекарча гІуллакха мутье США-с, Англе, Франце — антигитлеровски коалице гІоннарча союзникашна лацаш даьхь. Бакьда Дунен шолагІча тІема эпадан бола йола фронт советско-германски фронт ер. Советски Союза ТІема Низами бохабир вормхта 507 дивизи. Германе сателлитий бІьннаш кІазигагІа йоаца дивизи. ДеррагІча тІом тІе кхоний бойначе дерриче 13,6 миллион нахаш 10 миллиошаш кІазигагІа боаццаш низ байнаб Малхбоален фронте. Шоай бакьнаш доазанш вІкьдир тІом болче хьалац хиннача английски премьере Уинстон Черчилла дукхаьле эрсий эскар дар германски тІема машина «чураш праккатте», аьлаш.

Цар а кхьа дукхачо цифраш фактоа а техноа бакьду социалистически Даьха юраш этача советски халкъаган цуьн эскаргеш гитлеровски фашизмаца лоаттайаш хьоасхама нертара хале ккача хилараш фашистски Германи эзеш котдоаллара хоадам боаш лоапІам цар хилараш.

КхоалагІа рейх йохара бакьна довеам, истора цхьабола фальсификаторе «гІерт» доллача цу хІаманна бахке Гитлере дел хардакьара лоархІамаш да ала.

Бакьда гІулакх укхаза дукхаьла цхьан цІанкхатта карцахьа дахча лоархІама хиза Іоц. КхоалегІа рейх эзар хІана ахьча империализмаца цо этаре бІаьзагІа хьалача фашизмаца ІапьиагІе чІоагІа лотача социалистически общественни пьччахьалкхени строй котьаьннада. Советски Союза кхоачашургбола низ дукхьуна хьеттош хилар социалистически экономика, общество социально-политически цхьайни кхьогІа бола хилар, советски патриотизм, СССР дукха декарпдоаца доттагІал, ахьннони бола советски наш Ленински партени гоалла кхотабенна хилар. Фронте бІухойн хьна къахьегамахьа шийца майсьа кхы йоаца турпала къонахчаш хилар.

Гитлеровски Германе эшаь хьокхача негавон мел бьа варгаш. Бода эшаь сардала котьхтахар, социалистически идеологи империализмаь фашизмаь идеологеп котьхьир мо дерий из. Це фашизма низ - Іоткьама малхаре дьккар Европе дукха халкъаь, йизза йола коталонгаш шоай лоІаме хиларгаш боде шерра

(Чакхдоалар 3-ча оагІо тІа).

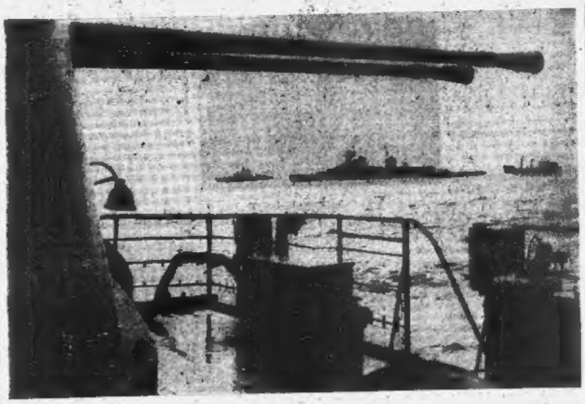

Средиземни форд. Н. моттигера советски тІема кема. В. Куинова сурт. ТАСС фотохроника.

[illegible] Хьамнат.

КОТАЛОН ДИ

Тахан санна, малх а хьекаш,
Хаза, сийрда бІаьстан ди дар
Вай котдаьлла сийлахь ди,
«ТІом» цІи йолча мокхагІатан
Хало лайна, вай Даьхан
МоастагІ гІорхоаваь ди.

Коталон ДиІ ГІай цу дона
Хьайнхоай тахан мохІа сатош,
Халкъий машар хьалкхайдац.
Саго санна хьоахи тола,
Дуьх лайнара гІоттабу ца.
ПаргІатдаьна оарцагІйеш.

Моасанахьа мах гІоабеккаш,
Цар сатадеш, из Ди вайга
Вай салтече доаладар.
Из Ди Баккьан уьнах даьлар
Дунен халкъаш, дуккхаьлаш —
Марда вахар доладар.

Тахан санна, малх а хьекаш,
Хаза дола бІаьстан ди дар
Вай котдаьлла сийлахь ди.
ТІом кхача мокхагІатан
Бала лайна, вай салтечо
МоастагІ гІорхоаваь ди.

100

ЛЕНИНСКИ КЪАХЬЕГАМА ВАХТА

ЯХЬЕ ХЬАЛХА ЛАТТАРАШ

Тха района къахьегамхошта юкъе дІахьа ма хиннача тайпара чІоагІа дІайенна социалистически яхь эттуяхьа. Вешта, из-м кхетадеш а да — хІара лоагІан сага боараш боаццаш вела волча В. И. Ленин ваь 100 шу дизара лакъабеда мехк.

БІаьсти укх шера тІехьачлар балхан долаш кхашкара балхаш дикка тІоаьгІа дІадоладаь долашехьа аха дезача 8900 гектар лаьттах райоца механизаторашна хІанзале а 7100 гектар лаьтта аьхад, 5200 гектара тІа хІанаш дІайийнад. Бригадча совхозашка трактористаша шин сменагІа болх белга вІаштІехьдаьккхад, дергІа культурно-бытовой хьелаш Іалашдаьд цара.

Хьалхар айлина къахьег «Октябра 40 шу» цІе йолча совхоз кхіин делалераш. Ше вІашагІъеллача укх 12 шера этара хьалха 1968 шер кайла беннеб цу совхозо. Яхь лелаерашта юкъе хьалха латт коммунисташ О. Беков, М. Оздоев, С. Тарамоев, С. Евкуров. Сменни заданеш хІара денна 130 — 150 процент кхоачашдеш цар. Совхозерча 4200 гектарах ахка а обработка яь а дьийнай 3800 гектар, дІайийнай 2900 гектар.

ДІанхача шерашкарча дукха а дикагІа кийчбеннаб «Назрановский» совхоза механизаторашна бІаьстан юкъерча балхашта. Цар республике кхоалагІа моттиг хьихьай. Болх къаьстта дика бу коммунисташ Б. Джамбурнев, А. Албогачиев корте латтача бригадий коллективашка. БІаьстанмокъера балхаш дІадоладеннача хьалхарча денношка дом тІехдилла механизатор ше хилар хьахьехад лаьтта тоалора болх дика а бен лаІ-аш а кхи дукхагІа а нормаш кхоачашбеш волча тракторнста Н. Боровскіна.

Укх денношка бІаьстан юкъе кхашка цу деррига балхаш дІа хьа дарчІал совхоза коллективо. Из деррига а совхоза директо, парткомо накаца, материальни ресурсаш, хьакхоллорашца дьаьнера болх барах хьакхан. Совхоза директор нов. Х. Плиев, парторгаш секретарь нов. М. Картоев нов'- насто бІорбагІа хий а совхоза механизаторашца, кІалг делалерашца, хьайбаш Іалашдерашца беседаш еш, кхаш леладу ерригІа бригадашка дика кийчаьлай гойтара агитацеца, лозунгашца, плакаташца, хьалхадахьа арабоах къахьегама листокаш, цхьабакьда, «Крокодил» аха листок-м гІойла — шеска уза беррига механизаторашна стахановцашна саьба болх беча № 1 йолча бригада шеча уголоке.

Бакъдар аьлча, цхьа цхьа моттиг найсьелар дац: тракторист Галаев Бекхан, ший бе беза болх юкъагІа а бита, цхьанахьа балха а воацаш лелача сага бен аха венна хиннав, цхьабакъ, из де вІаштІехьданнадац цун, коммунист бригадир иво. Джамбуриев хьалха а воазаш хиннача новкъосташа де леладе харцахьа гІулакх долгеш къахьегама дисциплина телхаелгеш дІахайтад Бекхана. ХІанз ше тІалат ваьнна хилар кхета а дах, дикагІа болча механизаторашта нийсса болх беш да Галаев Бекхан, ший ноцеш дикка тІехкхоччаньло. Цо аь гІулакх дуьцаш цу дийнахьа а врадаьлар бригадин «Крокодил». Бригадерча новкъосташ еча хинтиах мел пайда бола хьахьоах, ший новкъосташта хьалхашка бекхаза а ваьнна, къахьегама дисциплина цхьа цІарчха телхаерг на ше. «Крокодила» номер йоаоахьаллар, ааьна. Галаева новкъостанкара дийха хилара. Цу хана 2-дийнахьа хьалтеха а йоаллаьь Іоцьахкхача дена хІанзалца «Крокодила» номер ахьа хьалтеха еаш гІулакх нийсденадац бригаде.

БІаьстан юкъе кханиха вен дола балхаш дика вІаштІехьдаьха дІадахадаьд «Экажевский» совхозе а. Цига социалистически яхье хьалха латт дика болх барах къахьегама ІІоча Байраха ордени энщай укх шера — ше делачеча 150 гектар долча лаьттах хІара гектара тІара фуалъахьача хьажкІий 35—40 центнер дикха дьица, декхар тІайицам вола кІи хеза хьажкІаш лелаер — Ятелов Берса. Л ерига лаьтта аьхан обработка яьн даьннад, хьажкІаш 5-гІа май хьатІакхачлехьа дІайийна вола вьина дош лелиаа Итазова.

Социалистически яхье хьалхара моттигаш лелаю коммунисташа Я. Костоева, М. Шанхоева, Г. Измайлова, М. Длейтова.

Бригадча совхозий кхашкарча сталашка белгтакхамета белгадоша лежурство делга вІаштІехьдаьккхад, цар пурамагІа «Техпомоша» машинаш а тракторашта кхай тІа йолмашехьа а заправка елга вІаштІехьдоахаш.

Кхашкара балхаш хІедолаеннача юхье шоай доахахол кІеазиг - дукха тІехьабисабар «Плиевский» совхоза механизатораш. шоай низ ма кхоачча болх бем ацар тракторнаш, тоьал дизельни доар Іалашдаьдацар. Йизача мина сменагІа бацар болх.

Сиха организаторски гІулакхаш чакхдьар совхоза дирекцен парткомо, массово-политически болх бир, ерига партийни комсомольски актив оарцагІаьцкхар. Цудухьа шоай деррига 1600 гектар хилал доаз лаьтта дика аха а аьха Іодахлад, маькхаш даьха да, сихагІча темпагІа дІадуьно датт. БІаьсте юкъе дув хьаттам. Яхь лелаерашта юкъе хьалха латт совхоза коммунисташ А. Эгоев, М. Тохов, С. Чибиев, Ю. Сагиев.

В. И. Ленин ваьча дийнахьа дена 100 шу дизара сийна социалистически яхье хьина совхозий коллективаш, кхы а чІоагІагІа хьинар айдал къа а хьегаш, укх шера даьхь хьувкъам кхебе лаьрхІе а.

А. ТУТАЕВ,
НПСС Назрана районни секретарь.

ХьажкІаш дІаюача дика къахьег Ачхой - Мартана района «Лермонтовский» совхоза кхаш лелаерашка. Плинех вІаьрІа хих йІаь гектар хьажкІаш таланкхаенна дІайийна ерга совхоза цхьалагІча отделена шолагІча бригада Л. Заллаева, А. Байдаева, Б. Матаева, Р. Ахаева звенош.

СУРТА ТІА: совхоза хьалха латта хьажкІаш лелаерашка Митаевгіар Сушанбаьви Бреевн.

В. Дэнслин сурт

ХАЛКЪА ТУРПАЛАЛО ЛОАТТАДУ ДАЬХЕН СИЙ

Эскаре гIулакх деш ба вай мехкахой

Советски Эскаре гIулакхе тIаоьхана Сунженски районан Ассиновскарна юккъерчу школа дешна ваьлла Мочиев Iалаудин. Дика корматаллин цуьнан деша хьагIана хина школе а, кийча тоьа кийса кхоссар, физически дегIавар, иштта кхидар.

Цудуьхьа вIалла хало а йоцуш армейски дахара юкъевахар из шу хьалха. Советски Эскаре из а доьвлуш дейзар, хьаьодадьр дукха да.

Дисциплинированни, снекалла долаш бIухо а хилар юкъадовлане дукхаза белгалдаьккха Iалаудин. ХIинца тIема гIулакх кIорггера довзаш из хиларах вIттагIа вола командир а ву.

СУРТА ТIА: вIаьагIа вола сержант Мочиев Iалаудин.

Тахана ваза вIей Грозне шаьр гергарчу вахаца, доттагIашца деэдош ва Зайчик Владимир.

Дикачу толамашца дIахьу вай махкахочо шен сийлен декхар — Советски Эскарa бIухочун гIуллакх.

ШолагIа шу да Владимир Советски Эскаре гIуллакхе тIаьвийха. ХIинзле боккьонца карьерзахьаьнна из тIема говза. Цунна тешна ду командоване еннача дукхачу поощрешна, цуьна [illegible] тIа йоллача «ТIеман политически кийчон отличник» яхача значок.

Массеха ди хьалха командоване поощрительни отпуск а елла цIаьвайтан муьгIарера Зайчик.

СУРТА ТIА: Зайчик Владимир.

Атта дац командоване 24 поощрени яьккха. Цхьабакъда, из карагIдьнинад вай махкахочоа Заурбеков Зайндена. Советски Эскаре гIуллакхе волаш даьккхар шу мара аеце а вIаьагIвола командир хиннан цунах: из ва вIаьагIа вола сержант.

ТIеман политически кийчон отличника Заурбековa деча гIуллакха чIоагIа реза ю командовани. Цунна тешал ду Ноьхчийн-АтагIа бахача Зайнде хаси аьвеси командованигора йдеча баркал оьлаш долча кехьаш.

ХIаьта тахана Коталан Ди шийн юрта дезду отпуска цIавайтача бIухочо Заурбекова.

СУРТА ТIА: вIаьагIа вола сержант Заурбеков Зайнди.

IУМАРА СИЙЛЕН НИКЪ

Ше гIуллакх деча штабе вала сихвелар Iумар, полковой плаще а хьаккхьчаяр хьалхара авиабомбаш. Иштта Буг яккъа ла бердашта Висте хьалхарча позиле яр цуьн полк. Штабера документаш цIендаь дIа а даьха полка юхатIехьякхе, аьнна задани елер Iумара. Командоване шийна сина задани кховчаш а хьийн полках Газиков дIакхетташехьа цIаьхха полка хьалхашка моастагIчо йоккха авиадесант Iочутессар. Дукха цIий Iодохийташ доь эттар укказа. Дзержински яха город дIа ца луш кхо сахьот даьккхар вай артиллеристаша, цхьабакъда пизаш цхьатара ца хиларах юха тIехьашка а доьле кердача дола кийчо е, аьнна задани елар командованеня. Кхьа тIа а гитлеровски подразделенеш хьатIахкьачар. ТIеюкхя моастагIчо баь го боха а беш чекадовлa, аьнка команда елир. Iумара дукхачa новкъосташа шоай кортош Iодехкар укказа, чол йир Iумара а. Шийца аьь новкъост а волаш Белоруссия хьувашка вахар Iумар. Белевежская Пуща яхача зинобединка районе тIом беча партизански отряде кхаьчар уж.

Иштта Газиков Iумарах, Лакхерча Наурерча Сатуев Османах, цул юртахочох Чадаев Шамьлах а БуротIарча Цаболов Харитонах а партизанаш хилар. Нов. Янковске кулгалдеча «Даьхе бахьан» яхача Дзержинске цIерагIча отряде дIахийлар уж. Ше цига дIакхаьчача дийнатьа денз шийна тIема задани лу ялара, яхаш лекащ вар Iумар. Эттара хьалхе шийна новкъостешка цхьана салтийн тIема техникен тIеIола ши моастагIчун эшелон эккхийтача дакътальцар цо. Укказа аьлар Iумара хьалхара баркал партизански командира.

Нарев яхача хи тIа уллача стратегически гIуллакхашта лаьрхIача тIаь тIа гIолла дIахьухьар гитлеровцаша тIом летачa позицешта шоашта эша техника. Вай Iумар а волаш массехк саг чувоатIача группа вIаштIехьдаьлар хо на луш ну лоархIамера моттига тIаккхача. Шийга хина [illegible] дика дIалочча а ва «Цще дIатаккхайр цо. ТIема техника тIейола состав юкх кхоачаш дIотайр цар шоаш кийчъа бифордаш тIаре. Дукха ха ялалехьа бIрига аза кхайкош нйкхар моастагIчун состав. Цул тIехьагIа диказа юла тилайдар немцаша из тIий, дикаэ а партизаний минашё юха а деххийтар.

...1943 шу, май. Цу дийнаьа городе возача вага вар а вонна Белски яхача городе кхьачар Газиков Iумар. Кхьаь советски ках хIалакбеш хинна фашистски гIаьрахо а вийна цун документаш, маузер яхо тапча, велосипед кхьаьш юха кхьачар из шийн отряде. Партизанашта хезар шоай Даьхе сахача Власовцел ши саг шоай отряде лаьрххIа йолл задани а еппа. бовккхийт аьна. Цул тIехьагIа Iумара задани елар [illegible] а ейзе уж болбе.

Iуйрийна цхьаш [illegible] во ахкай норта кхьачар из. Цу хана цуьна дика доар ваьвехи белорусски меттаиш. Цо вIаштIехьдалийтар лоашача хана цига йовхача колхда дейдавaха. Лорхьиш техха волавелар из шийна тIадолле гIуллакх, [illegible] хайра [illegible] отряд [illegible] кхетара [illegible] ранаха хиина шн сиг мазам. Царца хьоашал тессар цо. Доп делар партизанаш болчаьа бода никъ дIаьеха. Цул тIехьагIа шийн дикалехьа ше хиначa партизански отряде воалавир цо шиккхе а моастагIа. Шоай паллаш хьаьвче еза доло гIуллакх тIаьтар Бестрыкина. Дмитрева. Царех цхьаннена топаш телар, [illegible] партизански бригада штабе дIаваххийтар. Из задани толамца кхоачашъярах Газиков Iумара елар «За отвагу» яха медал.

Ши шу совгIа из лаьккхар цо партизански отрядаьа кхьолна моастагIчоа дукъал тIом беш. Дукхаза белгалдаьлар цуьна карагIдийна турпал гIулакхаш. Советски Эскаро Белорусси моастагIех мукъаьякхачул тIехьагIа Iумар ше хиначa тIема подразделенеша дIа а кхийтта дIахо тIом бе волавелар. Калининграде кхачалаш фашисташца кхьо тIом беш латташ хилар Iумар. Цатаче хала чол прях дIахо тIом бе ца могаш хилар из.

Чол а хиннa ше цIаьвенчул тIехьагIа тIом тIа санна хьоаре дакъа лоацаш тайп-тайпарча предприятешка болх беш хилар из.

— Тахан, кердача МалгIабека Ватутина улицагIа вахача Iумарага каст-каста новкъосташкара — партизанашкара кхьахташ ух. Партизански отряда кулгалдоха хьаьна Кузьмич Владимир Петровича Минскьа областера уял тайпара вайу: «Белорусси даьттах хьалаш дагадоагIий хьона, со хьавсара Иосиф Моисеевич, боккъала воал со волча хьоашалгIа, дагалоацаргах вай 1941—44 шерашка Белорусси хьуьнашка вай дакъа хьашa шерахь». «Иосиф Моисеевич» оьлар Газиков МуритIала Iумарах партизанаша. Иштта дукха кхьахташ ух цуьга партизанашкара Алешко Григорегара. Гуцаеш Василегара. кхьчаргара. Хьалха хинначa партизаний [illegible] [illegible] шо хеке вечочьакхен [illegible] дая.

В. ТАГИРОВ.

ДОШО СЕДКЪА

Берсача Сийлахь-боккхача Даймехка тIема ала доагадир вай лаьтта. КхоалагIа шу дар гитлеровски гIаьрахоша советски лаьттан тIа бокъо йоцуш леладу. Цхьабакъда, цу ханна гIаьна дацар тIема котамца [illegible] [illegible] [illegible] хувцаш [illegible] [illegible] ИЛ-2 яхача [illegible] [illegible] [illegible] ЕрмолаевВладимир. Цу хана а [illegible] [illegible] [illegible] — цун нахка белабар ТIема Цеча Байраха, Шеча седкьа. Даьймехка орденаша. Цхьабакъда кхело цхьакха лоархIамеча тохкама а юкъевитьар из.

Чакхьаьлар 1944 шерара гуйре. Советски эскара йоккха дошлой корпус Карпаташка моастагIчун [illegible] [illegible] [illegible] чун кIийзе бухйоаккхаш боламий болх бе а, йьана, фронта доаловнах тIеньаьлна боархере юха хьакхета лаьрхIар корпусо. Цхьабакъда, цар дага фуд хайначa фашисташа советски салташта гобир. Вай тIемахошта тоъаш бацар кхача, тIема кхоачам. Уж хIалхара бахара дакза даргдоацар сихха де дезаш дар.

Ставка викалца цхьаш польски Красно яхача городе дIахар эскадрилье. Летчикашта хьалхашца декхар оттадир: корпус минай ха, цуьнца бувзам тесса, хIалхаръялара новкъостая де. Тайца а тийша из хала декхар тIадилладир эскадрильеа дикагIболча пилотан цхьаннена — Ермолаев Владимир Ивановичa.

Летчик гIетта вахачуа тIехьагIа 30—40 минут яьнача гIолла цунна бIаргабайра гаьнашта юкъе гIолла болаш дошлой. Кхьаьттине лакхара Iочудьекхача а волуш дар салтий гIоарал дайна хилар — хетаргахьа кхача цу хана кхоачеенначоа тара дар гIулакх. Ермолаева самолет дикка Iохох а яь, дошлошка шоаш хобеннагга дIа а хайта, аэродромагахьа хьоазайир машин. Цхьа сийсат даьнчачул тIехьагIа юха а цу оагIорахьа лаьцлар из самолет. Самолета кIал Iовлла продуктаца горанш чудолл 250 килограмм чухоашш дола шо гадк уллар. Фронта довзончахьа дIахо лаьца де бис волаш бар салтий. ШоллагIча дийнахьа цIаьхда а вахар Владимир Иванович корпус йоагIача оагIорахьа. Из лаьаьлар селтанерча нахаьа тIа шийна дошлой ца нийсбаларах. ХIаьта уж бIаргабайначула тIехьагIа из хетадир цхьа дагадоацар хиннадь вар нохь хийца хилар. Отряда гаьна боацаш, хьа цу гулбенна дукха гитлеровцаш бар. Уж хьар совгIа сет а чIоагIа кхераме а бар. Фу дергда? Тхоаь барам болча юха а ваха, дагадоацаш бIаргадайнача хIалах ходы бергба? Цу юкъа-м фашистацна гуй а яьнна, хIалакъе тарлора отряд. Ермолаева шийгга, чIоагIа кхераме соцам бу: моастагIчоа дол де. Шаьаьа кага а дойна сигалара бомбаш чуйоаллар немцашта. Хьуназаш гобаахам никаза тIа а ваха гитлеровцашта дам тIамеххадора летчика. Дийна бисараш корогIбьана дIа-кха байдар. Массехк ди дьанахе гIолла, фронте довзонах маьршa тIах а кхина. Аэродрома гарга гIертар дошлой корпус. Командиро ше хьатIачоаччашахьа а хаттар дар учхальникашка: «Са декар да шуга: эттара хьалла тхо бIаргадейна а хIаьта цул тIаьхьагIа немций бIарггача полная нийса ах хIалаьаьра а вола летчик мичара воавегIаргвар?» Кхайна хьаьнаалвар Ермолаев. Дошлой корпуса командиро, хаота дIатIе а лина, дас вoI волаш санна тоIIавахьиархIе а вейла, барт баьккхар Владимир Ивановича. Цул тIехьагIа ши кIира дайначa гIолла дукхачa Даьттай тIера кIаьчар летчика В. И. Ермолаевна Советски Союза Турпала дIа [illegible] дола удал.

— Дукхачар теркалдь хургдолаш «Чечингстройтранс» яхача автотранспортни объединеннo Ерригсоюзана социалистически дахь хьалхара моттиг а ахчац преми а хьожайра хьакъехьа кепайоалон тIа арадьнe хоанам. Цу дикачa балха юкъе шийн къахьегаьаца вIадьa дагадоацар хиннадь дар [illegible] мига дакъа лаьцадаш эксплуатаци отдела инженера Владимир Иванович Ермолаева. Из за Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIом тIа кхарагIдаьнначa денилерча гIулакха Ноьхчий тIа шийн цIи хьайта вола Ермолаев. Итт шу хьалагIа Нохч-ГIалгIайчен столице — город Грозне а вена, гIишлой-транспортни организацие инженерлла балха эттар из. ГIишлой материалаш централизованни хьесале дIакъоагIаахьара планирование йра декъашка хьожаш ва Владимир Иванович. Болх эттагIчарех баь дави тIаьхьоли лаьттабе бьза карьерашка, заводашка, кхьыте предприятешка гIоллаь дIа-юха кхудеча мукъаьнта. ПайданагIа доли балхаш кхоачаеде гIертар, технически документаци нийса хиларга кхьакар, централизованни хьоване мукъац дIа-юха кхахьара аппарата ерриге системаш теркальер — уж да эксплуатации отдела инженера В. И. Ермолаева дукхача декхарех цхьадараш.

Нахаца Iимерiа, автоввйна ва Владимир Иванович массозе а. ХьакIвале доа кхоссара, безаме бегаш бара тIера из на. Цхьабакъда, болх цIенхацта лелаьбу цо, хIала аьтта цунна хоа ше кхоачашдер пачахьалкхенна лоархIаме гIулакх доага. Коллективаца дукхаьена из, новкъоста гIо дечa массада оарцагIвоал, цо дуатIавоакки, боккъахьарча новкъа лоттаву саг.

ХIаьта хIинз, маршача кхьахьегаш вахто латтачa хана, цIаккха а лаьцар лох из доллийташ кхьахьег нахa сий деш вуьцача, дукхачарна хьокхаме вахар долаш волча, турпала дошоча седкъо лакха сийрдабаьккхача цаго.

Г. ЛЕВИН.

СУРТА ТIА: В. И. Ермолаев.

НАХА ДУКХА ВЕЗАШ

Буруш деттачa Карабулакски контора цIенойшка хиначо теркальaь хургья дIачувоаллача орденаша-медалаш ухача цхьа доккхий портреташ тIа а доахкаш латта хоца стенш. Цу тIа гIолла даь йоаза дa «Хоастам эйба тIемoн хьокхолдаьан турпалашта». Аьрда оагIорахьа стенда тIа доала куп долаш, беркате юхь йолаш вола, къона ала къона а воацаш, керта чоамашкара чен кIайдала волавенна, цхьаха тIа институт йистаьмха значок а йоаллаш, медалаш ядаш вола къонахчун портрет. Из ва буруш деттачa контора производственно - технически отделе вокхлатIа вола инженер Анатолий Яковлевич Бакалюк.

Карабулаке мехкдаьтта промысловни управлени вIашагIъеллача хина денз цига къахьегаш ва Анатолий Яковлевич. Йоккха опыт йолаш, новкъосташца Iемерза, оарцагIвала, массаза а новкъостал де кийча вола опытни, чIоагIа квалифицированни инженер — ишта вовз А. Я. Бакалюк мехкдаьтта управлене. Из чIоагIагIа дакъа лоацаш рабкор а ва. «Знамя труда» яхача районни газета штате йоацачa промышленни отдела начальник ва Анатолий Яковлевич, цо яду буруш деттачa контора а НПУ а производственни толамех, дикача нахах — бурувдеттарехи мехкдаьтта доахкархи. из дерра хьагучадоах балха тIера кхоачамбоцараш. Цун корреспонденцеш, очеркаш, фельетонаш, технически статьяш каст-каста кепаетт «Знамя труда», «Сердало», «Грозненский рабочий» яхача газетий оагIош тIа, радио чу гIолла хьаьш.

Итт класс йисте ма яьккхинга а эскаре ваха вийзав цох. Бакалюка, цул тIехьагIа тIом хьайна — тIом тIа лаьттав. Тихоокеански флоте гIулакх деш хиннав Анатолий Яковлевич. Флота соединенешта юкъе а волаш А. Я. Бакалюка дакъа лаьцад Корея мукъайоаккхаш бирна дирача тIем тIа. Массехказа чIоагIа контуженни хиннав. Пхьа советски цаI корейски медалаьа бегаб хьалха цхьоалагIча статьях вола старшинаи вахха. Сийлахь-боккха Даймехкa тIом чакхбаьнначул тIехьагIа ши шу мe даьлийче а демобилизацех цукъе а хьаьна Грозне вера А. Я. Бакалюк. ДIадоладелар маьрша вахар. Фронтовик «Красный молот» заводе токаралла балха вахар.

ТIаккха Грозненски мехкдаьтта техникуме деша вахар Анатолий Яковлевич. Эскаре гIулакх дешн тIем тIа латаш бнота школа яькха вола Анатолий Яковлевич шийн декхараш хьалхадаха дезаш вацар. Шин шера мехкдаьтта техникум тIеданка йисте а яьккха, дикагIбаршца дIахо деша Грозненски мехкдаьтта институте хьожавир Анатолий Яковлевич. Дага а доацаш, иштта доза ца хоаш дIадахар дешаш даьккха сха шу кхь а. Инженера диплом шийга а йолаш 1953 шера производственни болх дIаболайир А. Я. Бакалюка. 1956 шера республике эттара хьалха тIерна мелашта юкъера кIеж техао мехкдаьтта Карабулаке. Кердa мехкдаьтта гучадаьннaчa кетте хьахилар «Сунжанефть» мехкдаьтта промысловни управлении буруш детта контореx. Цунна бIаргагух а цо оал дакъа лоацаш а дунналора мехкдаьтте доаллачa кердача районa сибат. Юкъарчa балха юкъe вIамига дагъа лаьцад А. Я. Бакалюка.

Нахаца беча болх опыт боккха а Анатолий Яковлевичa. Керда промышленни район дегIайоалеш вIаштIехьйоаккхаш хиначa халачa шерашка буруш детта контора коммунисташа вартергалза херкар из. Каст-каста хорж из предприяте буровой комитета членалла. Анатолий Яковлевич дог дика долаш, новкъостащта эшачуьнах саккуьша сиг волга а хоаш, тайп - тайпара производственни хIаране шийнйи дешаш тьестада из волче ух нах. Цу массехьа а дIакхета а беш, саббарагIа шoл лу цо, хуьтIавоакх, нагахьа санна ше а саг бaь ах аьнна хеге а хьанна тIа[illegible] хьeх. Из бахьан долаш бурувдеттарех дукха [illegible] чIоагIа баркал оалаш ба цунна. Буруш деттачa контора производственно-технически отделе тхьояра денз хьадоладевна хьадоагIаш да — Анатолий Яковлевич массеза а хIаккха хуьца из лун а буруврдеттарий технически декъшар вIаштIехьдоадар волаш. Атта гIулакх дац бIаьш болхлой — буруврдеттарий, цар гIончий, лаборантий - коллекторий денар вIаштIехьдаьккхар, шийна ма хара, цар бар вахтовн болх ма бий. Анатолий Яковлевичa, шийна тIадеха цхьа мел доал гIулакхаш а санна, тешаьех безаьец кхоачашдеш из болх.

Буруш деттачa конторе хин-хинахош эрехец «Буровик» яха везпара газет. Районе дикагIа долча йенпарча тахетах ааI да из. Мехкдаьтта лохарий коллективе да а доаIош сий лоаш хоталеща да из. Массаза а цун член е редактор волаш хьойоагIа коммунист А. Я. Бакалюк.

Анатолий Яковлевич Бакалюк — тIехника производственни, хьинаре рабкор, бешха - дика саг, новкъост ва.

А. ЩЕРПИЛОВ,
техникан кIоарга буруш деттачa Карабулакски контора геолог.

Пограничника Советски Союза Турпала капитана Бубекин Витаев скульптурни портрет хьадара болх бь волаш аду московски скульптор Н. А. Конгисер.

Скульптора мастерске
Э. Евзерихина сурт.
ТАСС фотохроника.

ДИЦЛУРГДОАЦА ДИ

Шеча майдан тIа [illegible] Веторан нарад 24 июне а хьаьрIар. Еррига фронташтен эскара тайпаштен викалаш бенифера нориа белгадаьлар. ХIара фронт 36 тIема байракх а йолаш йхаь эарах соагIа бIухоех латта цхьанца сводни полк ейта декхарийла бар. ТIом тIа къаьетта белгалбаьннача бIухоех, эпсарех, инаралех вIашагIъехкар уж полкаш. Ерригача фронташкара 10 сводни полк арайаьккха йоа ар. Цул соагIа ТIема - Форда Флотера цхьа сводни полки 360 тIема байракх а йолаш Московски гарнизона тIема академеши тIема доакъоши арадален Берлине рейхстага тIа егIа хинна Кетален байракх парада керте йола колоннас яхьаргйолаш соцам бир. ХIаьта байракх хьаргьараш гитлеровски столице из егIа бIухой хила беш а бар. Йоккхьча немецки соединенеш, доакъой гитлеровски байракхаш нотбаьнарий кагашта хIал Iоккхоса аьнна немецки бIухоех 200 саг хьалхьоастовир. Лаьрахьа вIашагIтеха рота яр из.

Парад тIаэца едийн хинар маршал Жуков вар, хIаьта парада доал де декар маршал Рокоссовский. Кремле прием оза а нарадe а дакъа лоацаш хилар со. III Украински фронте сводни полке юкъейоагIаш хиначa 5 Донской Гвардейски Краснознаменни Будапештски казакий корпуса шин эскадрона доал дe аьнна приказ делар сона.

Парадaга тIема доакъоша ел хинна кийчо чакхъялар. 24 июне 9 сахьати 45 минути яьнча трибуна тIа чIоагIа тIоараш техар. ХIаьтта Мавзолей тIа хьатIабаьннача правительствaн партен кулгалхошка йоархIах хоатташ бар СССР Лакхехьарча Совета депутаташ, доалох декъара баьдха хьаьший. Мавзолея хьалхашка уллача майдан тIа советски инаралаш латтар. Парад хьоацаш волча маршала Жукова накъавакха кийчаэннавар маршал Рокоссовский. Iаьрначa дина тIа вагIар Рокоссовский, хIаьта Жуков тIавагIвен хинна гозу сирa хр. Кремлевски курантана нтталагIа гургах тохкаме а еррига майда хаоаш «Сларао» команда хьахелар. Этта сатем боьу йоагIача шин говра бараданa. Цул тIехьагIа рапорт лу парада командующе, тIаккха еррига майда хаоетство торжественни марш хьалтьаьa. Параде дагзе хIоачча тIема доакъошка йоархIах хоаттила дIадолалу. Маршала Жукора хоаттача йоархашла фронтий сводни полкашка чIоагIа «Ура» оалаш дол лу.

Цул тIехьагIа Мавзолени боло дIаоьтт махкха маршал. Генерал - майор Черняшин керте а волаш 1400 сагах латта сводни оркестр майдан юкъе а хьае «Славься» яха вайй еш. Йортен правительствана цIерагIа, цун поручених параде дакъа доацараш а дерриге хьаь а Котальчин дьаьхьаш дои эхьаьаьэ ду маршала Жукова.

Цул тIехьагIа торжественни марш дIайолалу. КхьалбакIдера къудбенье вай фронтий лаьттачa нарадках торжественни маршаца чакхйоаш сводни полкаш. Сводни полкашта тIехьа чакхйоаш нораж. Йоккхия оркестр соц. 200 гитлеровски байракхаш яхьаш боагIарий колонна гучайоал. Мавзолей дIатIакхаьчача аьтта оагIорахьа а бийрe Шеча майдан тIа байракхаш Iоккхоа немецки бIухошa. Дукхабаьраша «ура» яхаш цIегIерч тох. Марш дIайолаш оркестре. Майдан тIа доал Московски гарнизона тIема доакъош, тIема академе, оборона наркомата сводни полк. Цул тIехьагIа конница, артиллери, танкаш, самоходни орудеш чакхйоал.

Шин сахьата хилар парад. Мадаггара лелхар догIа, цхьабакъда нахах хьалйнача майде из вIаьла теркал а дацар. Йоачан хилара къахьегамхой колоннаш чакхъялийтанзар.

Сайрийна догIа ецар. Стоицан улицаш хьалйизар Котало езьел хиначa къахьегамхоша. Военни форма тIайийха арадала йоцц йоацаш дар. Из тIайийха арабаьнна маргIа лехар, бартаж доахаш, урагIкхуьсар. Из тойна парад хиннаш Советски Германнарча Иилий ерригача исторе я.

25 июне Кремлевски Йоккхача Дворецe парада доакъашхоцта лаьрхIа прием йир. Укхаза бар хьийха баьхна Iилман, техника, литература, искусства гIорбаьнна бола деятелаш, столични предприятей хьалха латтараш, колхозий кхьй ударникаш.

Хьалхара тост Советски Эскарен ТIема - Форда Флотен бIухой, командирий сийна айдир, цул тIехьагIа Лакхехьарча главнокомандующе, хIара фронта командующе, дерригача Советски халкъа сийна иштта кхыдола тостах айдир.

Iуьйрийна сатоссаш даьттаи арадаьлар тха Кремлера. ДIаьахка дицлургдоацаш дег чу хилар сона из еталон сийлен ди.

В. И. ГРИГОРОВИЧ,
отставке вола гвардe генерал - майор, 1945 шера Котален парада доакъошка.

«СЕРДАЛО»
2-гIа агI., 9 май, 1969 шу.

СИЙЛЕН ДИ

(Чаккхе. Доладар 1-ча агIон тIи).

[illegible] Цо дуьненан истори[illegible] боьлла социалистически [illegible] хьаргта ехар, Азе, Африка, Латински Америка, хIаьта мотта Гергарчу [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] а [illegible].

Со [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Гитлеровски Германи [illegible] [illegible] [illegible] Европа [illegible] [illegible] [illegible] социалистически строй [illegible] [illegible].

[illegible] СССР-ан [illegible] [illegible] Советски Тlам [illegible] [illegible] [illegible] Советски Союзаш [illegible].

[illegible] Германски Демократически Республикин [illegible] ФРГ-ан [illegible] Малхбузен Берлин [illegible] Германи [illegible].

Европин юкъе дуьне [illegible] [illegible] 24 шу [illegible] [illegible] [illegible] Советски [illegible] НАТО [illegible] [illegible] Малхбузен Германи [illegible] [illegible] [illegible].

Павел БАТОВ,
армин генерал, Советски Союзан шозза Турпал.

(АПН).

Средиземни форда хьаьрбаза...

Цига, Средиземни форда тIе, кхача кхьайн шкьхна гIодаре шай кхьуьо болча транспортоцара кхьаьхнаш.

СУРТА ТIА: кочча Iойоеххаш лахт.

В. Кушоба сурт.
ТАСС фотохроника.

ДЕПУТАТИЙ ХЬИНАРЦА

Кхоалаг1а шу мера дац Грозненски района Гикало цIераг1ерчу поселке юрта Совет йилла. Цу хенахь тха юрт Чечен-Аулерчу юрта Совета чуйоаг1ер.

ХIанз 692 цIа а долаш районе йоккхаг1ьарех я тха юрт. Аттa дац юрта Совета кхзад [illegible] юрта мел эшачунга хьоьжа, хIаьта царагара шерага [illegible] а ма латтий из.

Хьалхарча шиа [illegible] [illegible] латтаи а кхоачаш[illegible] а тIерхаа а деп чIаштIе[illegible] йилла тхоай болх укх шера хоржамаш чакхдаьчча.

29 депутат ва тха юрта Совете. Тхоашта хьалхашкаа [illegible] [illegible] кхерашка хьежжа [illegible] комиссеш вIашаг1ьеллай оаха март бетта хиннача сессе. Укх а: планаш, бюджетан, юрта боахама, юрт хозьярел тоаярех, бахача наькъа бытови [illegible] кхоачашдара, халкъа образовани, здравоохраненин, культура общественни порядок лорара, торговлен общественни цIачени. ХIара комиссе цхьаццай отраслех болх бергбо..а илланаш оттайнай.

Цар бехе бола [illegible] а хIанзалца дьа кераг1ааш[illegible] а болча дацехьа, массехк хоа депутатий сеттинаш ала бераш бе са. Соккха хиннача 29 депутатах 16 саг укх шера а юха хержав. Берргаш депутаташ кертерча дакъе юртбоахама опытни станце болхлой—механизаторош, хьайбош [illegible] [illegible], лоаркаш, гIулакхоара [illegible].

Хоржамаш хинначул тIехьаг1а бола [illegible] [illegible] [illegible] юрта Совето. Цига юрт хозьяра, тоаяра деша дагадьяьер тхо бахача махаца, хIерапе ла дIоар белгалдир. Юрт хозьяраш тоаяраш йолча комиссе цу [illegible] [illegible] [illegible] болх лертIа вIаштIехьбаькхь леладерах шоай юрт хоза кийтъахь, улицащ хозьахь, тоахь, керда [illegible] [illegible] [illegible] ц1ийна [illegible] [illegible] бала-наха.

Лоарх1аме дакъа дIалоаш тха болие В. И. Ленина 100 шу дизара вакъадолхаш тIайиша социалистически декхараш кхоачашдара балхо. Доккхийи бехит1ихаша ла уж. Уж дIадоаайтад оаха бахача махьега а. Цудухьа оаха тхоашта хьалхашка лекхараш оттадаьд вахаре чакх ма йоаккхаш тIайиша чекхарех цхьаь ма1 пункт ма йита.

В. И. Ленина ваь 100 шу дизара вакъадолхаш юрта ерригача улицашка асфальт йилла наькъаш тоаде, массехань электросвет чуйилла, бахача наькъа бытови дьаштаи кхоачашду павильон хьалъе бола деш де лахьрIад оаха. ТIайиша декхараш хержархой вакхазашк кхоачашдара деша хетахь укх шера 25 апреле юрта Совета сесси хилар тха.

Юрта Совет йилаиехьа кхьюш во дар юрта, дукхача цIеношка электросвет хиар, цхьаь улица тIа мера водопровод хиар, хIаьта юртарча цхьан тика бахача наькъа хьаштаи кхоачашдаьар, мотта дукха кхоачашбоацараш дар бахача наха медицински, культурни гIулакх лечa а.

Тамаш йолла дукха хIамаш карагIдаьрхад тха депутатанта укх тIехьарча шин шера. Цхьа-дале юрта Подгорния, Рабочая, Грозненская яхача улицашка водопроводи свети йиллай, наькъаш тоадаьд, троггуараш асфальт йилла тIадаьд, бени хьалъяй, тIаьни бьаьадаарш доха массехк дарахи я юрта. Сесси мотта белгалдир харжархой наказех юртарча наькъа бытовн, культурни, укхалIенчо лораара хьаштии кхоачашдеча карагIдаьнарш а.

Юртарча маьла укхал1еной хьаштин дихаш кхоачашдацир мехпунито, из гоуттага лилирах. ХIаьта мотта школе керье а кирала хьалъе еза да а дьатIандаьнар. Цудухьа хIанз школа чуйола вIаштIаръяь здани медпунхтан больницан дIа а еша школина дацхIа керда хьалъю здани гурахьа эксплуатаце дIасулта вIаштIехьдаьдахад. Бахача наькъа бытовни, культурни хьелаш кхоачашдергдола йоккхи бытовк павильон а укх шахни болх бе йолалургья. Цу чу хургья парикмахерски, тика, прачечни, хIамаш тега ателье.

Милице участок ма тха юрта, из тхога хьаттача дукха упаш а ма. хIана ваьча укх массехк шера Iей а ваьхи а болх дика бу общественни порядок лорача халкъа дружина. Цунна юкъе боаг1а юртбоахама опытни станце болхлой. Юрта хIара бер, хIаминга саг, йоI йоаш царна. Наггахьа моттиг яийс, лоц тха юрта общественни порядок толхашь.

Из деррига тха хьинар нохча юртбоахама болхлоша, депутаташта кераг1ауаш г1уллакхаш да. Юрта массане сий деша бехаш, бе халкъа вакалаш депутаташ механизатор Ацаханов Хьасан, скотник Чадаев Вахаи, диплеборант кьона депутат Мерзаев Вача, доярка Тицилина Марыя, мотта дукхала кхьбараш.

В. И. Ленина ваь 100 шу хувача денни сийленна вакъадахар—из ди тха берригача депутаташта, юртарча дезна аттара ц1оаг1ерIа дагадаллар.

Р. ТОМИЛИН,
Грозненски района Гикало цIерагIча поселкан Совета председатель.

БУРУВДЕТТАРИЙ ТОЛАМАШ

Владимир Ильич Ленин ваь 100 шу хувача ден сийна сахьетама вахте а этта дакха толамаш а деадаш хьайоаг1а Старогрозненски контора тохкана цIоарга бурувдетта коллектив. ВолгахьаркхА ела кьаьсета дика кьаьхьоаа коммунист Бержев Шерваии Якубович вертo мотта бурувдеттарий бригада.

ХIанз № 668 йолча скважинна 4700 метр кIоарга буруь толаш я из коллектив. Май бетта хьалхарча шин дийнахь графикнах 45 метр кара ма далча 108 метр буруь тохар бригада Йаьлах деаг1аччу 64 метр совеIа ма из.

А. ТИЩЕНКО.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

БАЬЧЧА ЮБИЛЕЙНА КИЙЧО ЕШ...

Химически комбината партийни организаце коммунисташа тIадаме кхоачашъю предприятена регIадаьни ара, из хаккарга дIабоала мах лехбара, дум дикали кьалбеcaма оксарлем лакхъара делаш. Цу гIулакха ноиклостах ду дика кийчъельча, В. И. Ленин ваь 100 шу дизара даха доаг1ача тайнара лакхадалара г1оарадалча мероприятий.

В. И. Ленин ваь 100 шу дизара даха доаг1ача тайнара вакъахара оттаьча план-мероприятешка белгеьтьаь варх1 раздел а укх тайнара проблемаш чулоацаш: коллектива кьахьегама хьинар айделга, йоахлой идейно-теоретически боарам лакхбелга, производствера хьалхлел даька коммунисташка дукхаг1а хулийтахьга, комбинате тоьтара агитаци кийчъелга, нагнохошта юкъе бу болх. № 52 йолча школера а подшефни совхоз а шефски болх, коллектива самоийлга вIаштIехьдаьнахар.

Партийни комитета, хьалхаг1е мероприятеш вхьеила разделаш кхоачаш мотта ю а хьана, гудадаьккхаь, производства балхаш, коллектива идейно-теоретически боарам лакхбарна юваеннa йола мероприятещ дика кхоачашьеш хилар. Мотта лаьрх1адаго кьахьегама оксарле 1970 шера 22 апреле хьалх[illegible] 40 процент лакх1ъе. хIаьта питалетка 3 шерах 4 беттах къахьегама оксарле 35 процент лакхъийна шерах 4 беттах план 1970 шера 22 апреле, цхьаь бетта хьалха а лаьрх1адо хьалха кхоачашьеш лакьа1адар, хIаьта проверка хьачул тIехьаг1а гучадаьннача хьаьхоаьхачех, из кхоачашъелга хIачаш а 28 да хIалха лел.

Мероприятешка оттальдаь 1970 шера 22 апрель кхат1акхачалехьа 2,5 эзар сом пайдехьаьхьех ахча вхелга, хIаьта хIанзе а кхоаьд 3,2 эзар сом.

Плано-мероприятеш декхар оттадаьд болх беча коттаганан технологически регламентеш йиза кхоачашьяр хIуьа кьовсам боаржабе а 1970 шера 22 апрель хьатIакхачалехьа технологически режим толдаь цхьаькха мотт хулийтара гIулакх вIаштIехьдаккха а. Техкчул тIехьаг1а гучадаьннал, болх беча хIара моттиге технологически режимаш 99,2 процент кхоачашьаь хилар.

Юбилее цIейна кийчо еш ленинки химикаште белгалделадаш гIулакх да шоай идейно-теоретически боарам лакхбарна кьаьстта ц1оаг1а хьашт хилар. Комбинате белка В. И. Ленина балхаш Iомалт, царна хетааь теоретически конференцеш ю. ХIадале а вакхьдаьчча «Дела лача советски аппарате балха ленински принципаш», «Мотта вIашаг1Iеоллорга Iаир», «Коммунизм хьалъеча хана къахьаш кьаьий отношенеш» тIехьаг1а бола ленински хоспарах[illegible] ахараш саьна йола конференцеш. [illegible] маьрх1анеча темашта хеташ массехк конференцеш В. И. Ленина кхьаьхьегама лелацахьа хьаьлъьба аькхар», «Ленина катехизис». Цхьаь [illegible] г1а дакъа а деадаш чакхьюал конференцеш. Къамьлаш [illegible] вIоарга долнх ленински [illegible] практически балдаш [illegible] теори.

[illegible] идейно-теоретически кийчъярел гIулакха юкъе доккха дакъа доал № 12 йолча цеха партийни организаце (секретарь нох. Ульянов), № 15 йолча цеха партийни организаце (секретарь нох. Майоров), № 7 йолча цеха партийни организаце (секретарь нох. Нос), и. кх. д1 Цу цехашкарча ирт1аберра коммунисташа слесараш ал. Шамаева, Халилова, Андреева, Королева, кугалхаша — цехашка начальника заместитель Чингаева, смена начальника Хамзоева, Алиханова, кхьчар шоай къахьегамцен организаторски гIуллакхашца партийни организацега накьъостал ду кхеташ балхаш дукхалена чоккхаде декхараш тоаяне кхоачашдара.

Дерригача производствени культурни массаш гIулакхашка партийни организаце доаг1а бахь гIоачий ба комбинатера доаш нолашм. Ленински вахчташ кийче е белдаьевха нагнохоша кьоадам лоаттабу шоай дакхараш хапал хьалхе кхоачашдар дукха. Кхетаман творчески болх бу шоай цеха капитальни ремонт еча къахьегахо оксарле лакха йолаш кхьахьегача № 32-111 цеха комсомолхоша. КИП-а цеха болхлоех комбинате технически прогресса корта мара1. Цу гIулакха къамете а тIех бе цу цаха кагирдай. Контрольно-бустама приборий цехера секретарь нох. Филатов корта а волаш йолча партийни организаце комсомольски а хьалхашка декхар оттавалаь коммунистически къахьегам беш лелаш аьхь лелаерий мутт1ейна хьалха хила. Цуриа белгалдьаьр цеха комсомольски корта гIулаккаш.

Сел дукха ха а йисаац адамашта вахитала Iаьала г1алзадоода ваьь хьайха ва Iеш, цу гIулакха вхаиетол шайй вахар а кхо ва деш, хаьь лоралеш, ноастаеш лоаттабоча кьоаиш дIалемна вай баьчча В. И. Ленин ваьча дийнаьба дена 100 шу дизар дерригача прогрессивни адамаша белгалдаккхаргеaла исторически ди — 1970 шера 22 апрель хьат1акхача. Укх ленинска боарам беча кьахьеганай колектива раьаза лехайта лeлаш вайдааг1а хургдоача тайнара кьоастам г1оэт химикаш а вела хьалхарча вагIавна коммунистамі а. Воаклой класса вотта хьалха ватта, вотава дагаг1а вIаштIехьтоаьэна класса ше хилавах товра коммунизм хьалъеча хана хьалха ватта а советски обществера беррига към мах бала вах шайна тIехьабаза а декхарийха а юха В. И. Ленина васкетийа дага а доаг1аш. химически комбинате колектива ц1оаг1а воаккьоцала ду ше шеччча тоттоеча совхоза къахьегамцен школа лекварконтан. Шеха ма. химкомбинате коммунисташ шоай тIейиначча социалистическа декхарех дика лоархIедергвалорех а В. И. Ленин ваьча дийнаьба дена 100 шу дизара баха боаг1ача тайнара накъаг1оергдаларх а.

В. ЗАХАРЧЕНКО,
химкомбинате партийни комитета секретарь.

Біаь гектар лоадра свекла делаш Шаьаа района «Дьашаа» совхоза Х. Минцаевай звено. Дика кийчахьа лаьтта дIайийна из хIана цхьатаара хьатIайоалаш лахт. Свеклана гIулакх ле бола беш дебаб вахне балхлой. Тоашие да хIара гектара тIара 350 центнер свекла вакха дехка доа цар кхоачашдергдалар.

Сурта тIа: шекара свекла ахьараш М. Веселия (аьрдехьа), Х. Минцаева.

В. Двоски сурт.

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН, ХЬАМСАРА КХАЛНАХ

СССР-а Лакхехьарча Совета президиума цIераг1 Нохч-ГIалг1ай АССР. Лакхекъарча Совета президиумо дукха бераш доача йоалошта ерий «Материнская слава» яха орденаш «Медаль материнства» яха медалаш.

ГОРОД ГРОЗНЕ ЛЕНИНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

«Материнская слава» яха I-ча степена орден лойла иіс бер а даь ул хьалкхедаьча нааноита:

Чапанова Iаддала [illegible] — цIен-нанна.

«Материнская слава» яха III-ча степена орден лойла ворх1 бер а даь уж хьалкхедаьча нааноита:

Галаева Сатабе Маддана — цIен-нанна.

Магомадова Махьмада Нюрайна — цIен-нанна.

Магомадова Йакъуба Пазана — цIен-нанна.

«Медаль материнства» яха I-ча степена медаль лойла ялх бер а даь уж хьалкхедаьча наноита:

Дахкильгова Саута Дибайна — цIен-нанна.

Нацарова Юсеиса Iайнайна — цIен-нанна.

Титаева Зайнапа — цIен-нанна.

Татаева Тахира-Вахнаша Бирхата — цIен-нанна.

«Медаль материнства» яха шоллаг1а степена медаль лойла 5 бер а даь, уж хьалкхедаьча наноита:

Ашурова Надежда Арсениайна — цIен-нанна.

Абдулкадырова Мусей Шамсиета — цIен-нанна.

Дадуева Насирхой Лойлуна — цIен-нанна.

Зурабова Лорса Тамарена — мелкоролзничи торгови базе болхлочоа.

Омарова ПаатIимата — цIен-нанна.

Поддникова Валентина Семеновна—столовейи ресторанейн треста «Дружба» яхача № 3 йолча кафе болхлочоа.

Умаханова Шамсана—цIен-нанна.

ЗАВОДСКОЙ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

«Материнская слава» яха цхьоалаг1ча степена орден лойла 9 бер а даь, уж хьалкхедаьча наноита:

Хасаханова Талаухена Умисата — цIен-нанна.

«Медаль материнства» яха шоллаг1ча степена медаль лойла 5 бер а даь, уж хьалкхедаьча наноита:

Гайсунова Байсуита Шурайна — цIен-нанна.

Залаева Кате Хьалимата — торговле министерства мелко-розничи торгови база болхлочоа.

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

«Материнская слава» яха I-ча степена орден лойла 9 бер а даь уж хьалкхедаьча наноита:

Мусаева Марияна — рынкай управлене болхлочоа.

«Материнская слава» яха II-ча степена орден лойла 9 бер а даь, уж хьалкхедаьча наноита:

Ибрагимова Хуснура — цIен-нанна.

«Материнская слава» яха III-ча степена орден лойла 7 бер а даь, уж хьалкхедаьча наноита:

Байсултанова Хамсура — цIен-нанна.

Газабаева Жокайна — цIен-нанна.

Дзариева Лусайна — цIен-нанна.

Муралова Кульсума — города Грозне № 54 йолча юкъерча школа [illegible].

«Медаль материнства» яха I-ча степена медаль лойла ялх бер а даь, уж хьалкхедаьча наноита:

Атаева Махьмада Малхата — цIен-нанна.

Бинчаева Зайнапа — цIен-нанна.

Даштаева Майрбика Разьмата — цIен-нанна.

Дудаева Авзора Салмата — цIен-нанна.

Магомадова Палада — цIен-нанна.

Муталипова Куржана — цIен-нанна.

Садикова Зинайна — рынкай управлене болхлочоа.

«Медаль материнства» яха II-ча степена медаль лойла 5 бер а даь, уж хьалкхедаьча наноита:

Алиева Ахьмада Тамарена — цIен-нанна.

Бадаева Марена — цIен-нанна.

[illegible] Солобайна — цIен-нанна.

Гудешева Махьмада Шукусата — цIен-нанна.

Давлетмурзаева Сехнате — цIен-нанна.

Мурадалиева Зазуйна — цIен-нанна.

Мусаева Калимата — цIен-нанна.

Татуева Эдельгире Тамарена — цIен-нанна.

Хасуханова Малкайна — цIен-нанна.

Цанаева Зинайна — цIен-нанна.

Чатаева Калимата — цIен-нанна.

Эшимханова Зулкана — Грозненски хлебокомбината болхлочоа.

ОКТЯБРЬСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

«Материнская слава» яха I-ча степена орден лойла 8 бер а даь, уж хьалкхедаьча наноита:

Асхабова Iаддалай Айнята — цIен-нанна.

Гончарова Александра Алексеевнайна — Грозненски химически комбината болхлочоа.

«Материнская слава» яха II-ча степена орден лойла 8 бер а даь, уж хьалкхедаьча наноита:

Аушева Вахьлудина Зайнапа — цIен-нанна.

Алиева Аждан Цичаевнайна — «Чеченнтрой» треста эшаха-бетона конструкцей завода болхлочоа.

Дашаева Сулейна Зайнапа — цIен-нанна.

Тимурзиева Альвида Хуакнета — цIен-нанна.

«Материнская слава» яха III-ча степена орден лойла 7 бер а даь, уж хьалкхедаьча наноита:

Аддамова Тоита — цIен-нанна.

Бокова Жамалдий Тамарена — столовейи ресторанейн треста № 3 йолча кафе болхлочоа.

Мазиева Хьажмурда Халимата — [illegible]

[illegible] Сахиа Азама — «Грозпромстрой» треста болхлочоа.

«Медаль материнства» яха I-ча степена медаль лойла 6 бер а даь, уж хьалкхедаьча наноита:

Автарханова Яхьяй Iайнайна — «Грозгорпищеторга» № 1 йолча хозрасчетни тика болхлочоа.

Анисова Марияна — цIен-нанна.

Варнаева Хьурмата — цIен-нанна.

Бимерза Бунчия — цIен-нанна.

Гасанова СаIиха Залмуна—цIен-нанна.

Гелагаева Ахьмада Iаблята — цIен-нанна.

Дирсоева Ахьмада Есмата — [illegible]

Евлоева Хадыжта — цIен-нанна.

Есиева Мубарика — Грозненски трампарка болхлочоа.

Жукова Анастасия Степановнайна — цIен-нанна.

Закарева Совдата — Грозненски № 1 йолча гIишлон-материалий комбината болхлочоа.

Иванова Екатерина Алексеевна — цIен-нанна.

Нерламова Алматуна — цIен-нанна.

Махиева Мингура — цIен-нанна.

Мунаева Хьасана Тутуна — цIен-нанна.

Межидова Зурайна — цIен-нанна.

Расаева Бикатаа — цIен-нанна.

Сулейманова [illegible] [illegible] — цIен-нанна.

Тунаева Алмина — цIен-нанна.

Хасиева Дунакъа Клоитийка — Грозненски химически комбината болхлочоа.

«Медаль материнства» яха II-ча степена медаль лойла 5 бер а даь, уж хьалкхедаьча наноита:

Албуклова Зуаата — Грозненски механьтта чакхдоахача завода болхлочоа.

Азиева Малула — цIен-нанна.

Батукаева Айзана — цIен-нанна.

Билиева Умниана — цIен-нанна.

Губанова Асмарта — Грозненски химически комбината болхлочоа.

Григоращенко Екатерина Васильевнайна — цIен-нанна.

Исембаева Ване Iайшета — цIен-нанна.

Ибрагимова Махьмада Небисата — горпищеторга болхлочоа.

Личиева Яхийта — цIен-нанна.

Умаханова Халимата — цIен-нанна.

Шахидзова Махьмада Зарайна — № 2 йолча школ интерната болхлочоа.

Чучаева Тахура — № 57 йолча юкъерча школа болхлочоа.

Якубова Хьалимата — цIен-нанна.

Яхьяева Iусмана ТIауса — цIен-[illegible]

ЦХЬАН РАЙОНЕРА ХОАМАШ

МАЛГОБЕК. Мая цIей сийна ма дении дош кхоачашдир укхазарча ерригача республике цIе яхача Буряков Александра вуг1алдеч гIишлоаьярий бригада коллективе.

Шоаш деннача тайнара хьала хьалха 30 квартира чуйола цхьа вIаштIардаь цIенош хьал а дотта кхача объекте дIабахар сезаш кхаенедщат.

• • •

Укх денощка мехкдаьттахоштa [illegible] [illegible] [illegible] участ [illegible]. [illegible], вIаь ткъаь сага дахрхIа моттигаш йолла ахкан кинотеатр хьалдьа цар укхазарча парке. Тахан сарахьа цу чу оттара хьалхо вIашаг1Iехьтарча кинозрителаш.

• • •

ДIабахача биъ бетта юкъеда библиотекашкара деша книгаш кхухьаш 8080 саг вар. ДIадахача шера цу хана хиннарел ма хар дукхаг1а ба уж. МалагIа бахьан да мотта книжкашцара дотта г1оаг1дейтар, аьлча хьатача культура оьлела заведующе нох. Бискуновас аьлар: «Ленина произведенеш, цун вахар довзийта книжкаш даьле белгала [illegible] [illegible]».

• • •

Болх бе йолаенай укхаза керда гIирса басар ду керда мастерские.

«АГИТАТОРА БЛОКНОТА» АРГIАНАРА НОМЕР

Дукха ха йоацаш арадоьнача КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропаганда агитаци отдела № 9 йолча «Агитатора блокнота» тIа «В. И. Ленина 100 шу дизарга лерача рубрика хIана «Социалистически содружества йоаш Ленинский идеяй» аьнна В. Александрова яхьа статья я яепетова.

«Сийлен датваш» яхача раздела ю хетатеха вь «Юбилейни субботник» яха статьян «Цу дяной сийле йоагрьаь» аьнна корта а болаш хоталан Ленина хетачиь материалай подборка.

Номер тIа хургдо хетатехай экономически тема бесадан а кийчхулл болча политинформаторашта лаьрхIа вахча семинара материалаш. Царна юкъе я КПСС обкома [illegible] химически промышленноста отдела заведующе Н. Тоиемогова аьнна «Республика мехкдаьтта промышленноста йола технически прогресс» яха статьян «Даьхен даьтта—дерригена халкъа рузкъа» аьнна КПСС Ачхой-Мартана райкома хьалхарча секретара юртбоахама [illegible] [illegible] В. Русина статьян.

[illegible]

«СЕРДАЛО»

3-гIа агI.   9 май, 1969 шу.

Сов кіайн лепаш бола машина. Нищцу XIX-ча автобусийн Дуьненан халкъашта юкъерча конкурсе яхар — Москве, Киеве, Будапеште, Вене, Миланe гіолла чекх а яьлла.

«Турист-люкс» — Павловски автобусийн заводо арахийцнарг (Горьковски область).

Туристаш болча аьттонна доаза хіама дац машина чу. Къаьсттина шолгіа тайпара долаш хьадаь кіайда гіанташ, автобуса тіехьашкахьарчу агіорахьара багажан отделени, салоне гіолла діачуволлаш наі а йолаш, самолета чу санна йостаьь вентиляци, кулгашдуларг, чухьежа хизгаш. Хіора шен креслина кхоачам бергболаш сердал тал шоай тайпарча плафонашца. Навигьа водаш ладуэгіа йиш я грамзаписага, радиога. Гидан туристаштел долча гіулакхда — магнитофон, микрофон а.

СУРТА ТІА: автобус «Турист-люкс».

В. Войтенко сурт.
ТАСС фотохроника.

ХЬЕХАРХО, ДЕПУТАТ

[illegible]

М. ОСМИЕВ.

КЪАХЬЕГАМХОЙ САЛОІАМА ДУКХАҮІА ТЕРКО Е

Баццах шукъайоьна ха діяхьачу бага, городан араха салоіам... [illegible] Хіаьта вай республикехь Іалам діалхчийна хоза хиларал совгіа дика климатически хьолаш а ду. [illegible]

Уьхаш белгалдаккха догіуш ду салаіа нах гаьнна діабигарна шеттай дукха автобусаш... [illegible]

... Масала, нетта дага а [illegible] маршруташ хьахалар Грозный — Каспийски форд яза салоіача вайна [illegible] маршрут.

[illegible] Къилбаседа Кавказе машинашкахь Грозненски отделенин, ахьаца, тіехьа а ца тетта.

А. [illegible],
пассажиран діа-ала хухаьа [illegible] управление отдела начальник.

ПЕНЗЕРА УЛЬЯНОВГІАР ЦІА

Зрсий хьакъяца городе де оригинальни архитектуре дехчаш ціа. [illegible] «И. Н. Ульянов ціерагіара Пензенски областной гидрометеорологически обсерватори» [illegible].

Ленина да - Илья Николаевич Ульянов Казански университет чаккхьайнахьчул тіехьагіа ваьхи а бола шеш а хьинна Пенза. Цо учасе, Дворянски институте, [illegible]

[illegible]

Алксандра [illegible]

Доазол дехьара

ФКП ЦК ПЛЕНУМ ЧАКХЪЯЬННАЙ

ПАРИЖ, 9 май. ТАСС корр. Р. Серебренникова хьахайт:

Французски коммунистически парте ЦК пленумо шиъ бахь Париже чакхбаьккха хилар.

Пленуме даьхьа доацаш хаклаш хьежар хуредьчa президентски харжамашца дукхаделла Франце чурча политически хьалах долча дешага. Президентски харжамашка аьрдехьарбарий шаі кола кандидат оттавара цхьана правительствении программа оттадах еннача предложенепа социалистически парте (СФИО) съезда жоп даларга хьежаш 2 мае шиъ боль діаболабьча пленумо заседаши юкъагіаьккхар.

Пленума хьалхашка енача хоклада тіа ФКП Генеральни секретарь Вальдек Роше аьлар, къаьстта аьлча, социалистически парте Альфортвилерча къамаш съездо хвалльаьар цхьана программа оттар хьалхле лелаьча комитото тіа ца эцаш хилар, кхыча аьрдехьарча партешца, къаьстта аьлча Французски компартеца, тіаьдда дага а ца боккаш шиъ кандидат а отталаьа.

Тохан ФКП Центральни Комитете еза хиннача СФИО делегацебакъдир из программа оттаега тіа ца эцар, Гастон Деффера кандидатура хьалдинар а дийхар, аьлча белгалдаьккхар В. Роше. Вай парти йоккха парти я, аьлар цо. Боккхий дукхагіберам тош нех. Вай лехна къахьетамхоша, халкъа хьалдацша белгалхкацетта я из. Цхьан агіорахьарча порадкак етташ Деффера кандидатура хьаллоаргьаш вай.

Президента посте кандидатахь ФКП Политбюро член вола Жак Дюкло оттаве аьлча решении йир ФКП ЦК пленумо.

Франце демократически хааме іаланьара новкъостая дергалаш политика хулла гіертарий вийхал хургва президентски харжамашка Жак Дюкло, аьлар ФКП Генеральни секретара. Болхлойн демократически низийн кандидат, социализмага бода никъ хьабеллаш йолча демократена тіехьа къовсам деттибочва берригача наьха кандидат хургва из. Жак Дюклой кандидатура оттаяр даза мехка болхлойтеш демократически партеш, аьлча белгалдаьккхар В. Роше. Президента посте Жак Дюклой кандидатура хьалдинара тіехьа дукххача наха -нийсе йоккхі кампании діайолае еза.

Кожайоазон [illegible] хьалхашка къамаьл деш Жак Дюкло аьлар, социализмага бода никъ хьабелларгболаш йолча хьалха лаьттача демократе политически экономически программа лелаеш, харжама кампани лелаергьа аз.

Жак Дюкло Французски коммунистически болхлойн болажа итара къаьнарчарех вола цхьа литтель ва. 1896 шера вертинка дехале ваьв из.

Ж. Дюкло ФКП Политбюро член, Сена яхача департаментагара вола сенатор ва. Дуьнен хьалхарча тіеме шкъе даккъ [illegible] хиннав, Вердене чевнаш хиннай. Французски халкъа гіорваьнпа волча вожда Морес Торезаца цхьана цо кулг яздаьд 1940 шера немецки оккупанташ духьалара къовсам діаболабара французски халкъ тіахьехаш оттадаьча кхайкарала кіал.

ТЕЛЬ-АВИВЕРА ЭКСТРЕМИСТСКИ ШАБАШ

НЬЮ-ЙОРК, 7 май. (ТАСС). Израила премьер - министр волча Голда Меира танаше къамаьл дир Кнессета (парламента) заседание. Меира ціаьхха а белгалдаьккхар СССР, США, Франце, Англе, ООН-ера массаза бола вникалаш віашагіхдийттача Гаргарча Малхбоален хьакъехьа аь моллагіа а решени Израила віалла а тіа царг ца хилар. Ассошиэйтед Пресс яхача агентства корреспондента Иерусалимера беча хоамах, премьер - министра хьахайтар цо діалийнача Іарбий территореш тіара шиъ эскар діадаккхе Израиль дага ца хилар.

Голда Меира мукіарло дир Гаргарча Малхбоален районе укх тіехьарча хана кхоххам лаххбалара, тіехьа тіайсагіача хана из кхоххам нитта латтаргба, аьйар цо. По юха а йийцар хьаш долаш долча оагіонаша дукхьаларх переговораш яра наькъаца мара цу районе машар хургбац яхаш йола Израила Гаргарча Малхбоалерча политика дукха йийцача теаьсах.

• • •

Цунна духьаденна ТАСС комментатора Юрий Тысовски яздир: цхьаккха керанар. цхьаккха конструктивни дар довцаш да израильски премьера дагь къамаьл ада метирга нах, яхаш. Голда Меира дакъа къамаьло фактически бакъйир эз дайнача шоай «тіеха дацах» йубеска израильски лидераш этта реальни хьал мадоагіара кхетые гіерташ из хилар. Урона кагапа районе хадлетава лакхаум болча кхоххаш шечча хана а бокха тіеш хьовбе тарлургиц. Из лувцар ООН Генеральни секретара У Тана Кхерамален Совета яьча доклада тіа. Из нитта доаланехь Израиле гуччахьа дуьц ОАР, Иордане, Сире, кхьеттел Ливане а тайп-тайпарча моттиганка эскара тайп-тайпара низ цхьаьгтіа тІабохийташ хіама тоха езаш хиларах. Голда Меира дагь къамаьл цу планах ца ала йиш а, из экстремистски позици официально хьакхайкаеш а, аьнна ала йиш я.

Премьер-а министра къамаьл дарах діаналдеена къовсаман лу официально метаеш йолча шопализма, іарбашта духьал хьалхьеча уйлай хьале, Израильски реакционни пресса діадех іарбий іаччахьалкхеланта рсскара тайп-тайпара низ цхьаьгтіа тіабехийташ хіама тохар». «Едиот ахронот» яхача газето официально Тель - Авив духхьала тіахьех «цхьаькха а ца дувцаш гіуллакх діаболадара». «Давар» яхача газето кийна дарсдоацаш лері «метта дола превентивни гіуллакх», венаьта хьаьча Израила іарбий доалахочча духьал кхоа бокхагіа тіеш бебар.

Шовинистически уйлаш леташ йоагача Тель - Авивана фатеген тіамохкалар ма хіама мара дац Голда Меира дагь къамаьл. 1967 шера 22 ноябре ООН Кхерамален Савето яь резолюци тіа а ца эцаш, «йоккха четверка» Нью - Йорке позитивни віашагікхетар лехие а гіертаи. Израиле ми духьа а ца лехаш хьахьокх ме Гаргарча Малхбоалера конфликт машара некъа къовсабе безам боацаш хилар.

ДРВ. Американски авиане чуйайттача бомбаша доккха зе даьд республика бувзама линешта.

Сурта тіа: Хайфона гаьна йоацаш йолаь телефонни лини юхаметтаоттаеш бе специалисташ.

В. Соболева сурт.
ТАСС фотохроника.

ЖАК ДЮКЛОЙ ЗАЯВЛЕНИ

ПАРИЖ, 7 май. (ТАСС). Французски коммунистически парте ЦК республика президента посте вай шиъ кандидатура оттаьчул тіехьагіа къамаьл дир Жак Дюклос. Дюклос аьлар, къаьстти аьлча, сий сий дара боккха нах бу аз, бакъда сова дикагіа хетар аьрдехьарча вешай цаі вола кандидат хьалдоакхача компанена юкъе даккъа доацаш валаре.

Вай парте, аьлар цуьно дувзаденна, шиъ де [illegible] цаь бі дир цхьа барт а болаш аьрдехьарча низаца цаі вола кандидат отталлаш еррагача демократически организацешта юкъара йола правительствени программа оттаеш агіорахьа хилара социалистически парте (СФИО) чакхе гіертаи. 2 мае заседани ец хиннача ФКП Центральни Комитета хьаметтел собабеь хиннав шиъ болх юхабоалабакхар социалистически парте кулгалхоша цу гіулакхех дацха яхьайта предложени тіайоах висьмо дакьайта Іела Альфортвилера СФИО съезда йостеаьначул тіехьагіа - мара. Бакъда цу съезда бала результатанаш къоначинахир, [illegible] къамаьл дир Жак Дюклос. Вай партие болхлоштен демократически чалия дагалаьттера.

«Политически гіеза долча гіулакхаш леладарах Альфортвиле хиннача съездо кандидатала оттеаф шиъ кандидатура ше хьалхашка оттаяь вола Гастон Деффер, — аьлар Дюклос. — Цу тайпара, Франце халкъа, къахьегамхой, демократий, бехха сий хьалхашна датар а доацаш, кхидар дезача катиргоша хьалхашка меттр гіойгіаше сурт. Съезда юкъе дакъе доацаш ший парашта діакъайлар вай хьайнйла хиша цхьоагіонга вута паккъ.

Наьтта эттача хьале шиъ кандидат ца отталача хьалхар вай барти, аьлар діахо Ж. Дюклос. Наьттача хьале оттанвар са кандидатура, аьлар цо, тіаьта хіамз аз діахьоргьа кампани, наь дахьа хилар юха деш ха боегіюннача, хьакха латтача демократе политически экономически програма хьал а лоаттеш. Укхаза духцар да социализмага бода никъ хьабелларгбоча новаторски демократеха.

• • •

США КП КУЛГАЛДАРА ОРГАНАШ ХАРЖАР

США коммунистически парте XIX къамин юкъерча съезда яегашта хетальча пресс - конференце парте хьакале Арнольд Джонсона аьлар, Гэс Холл цхьа барт а болаш парте Генеральни секретарлла ахахержав, хіаьта Генри Уинстон — къаман председателла.

Съезда нитта хержар 83 сагах латта парте къаман комитет. Комитета юкъе ва 19 баьхо, 27 негр, 18 кхалсат.

А. Джонсона нитта хоам бир съездо болх баьча тіехьарча дійнахьа 1919 шера Чикаге віашагіхеза хиннача США Коммунистически парте 50 шу дузаш хиларах йола хьалхіа резолюци тіаэцарах. Съезда цхьа барт а болаш магайир кинь бетта Москве хургіолча коммунистически болхлойн партей дуьнен халкъаштa юкъерча совещанена юкъе дакъа лоацаргхиларах йола доклади резолюци.

Съезде тіехьара йист хулаш Генеральни секретара Гэс Холла белгалдаьккхар цун бола цхьа гіо йолаш хиннa хилар.

ТАХАНИ, КХОАНЕИ, ЛОММЕИ ХУРГДА

9 май

В. И. Ленина ціерагіара культура Дворец. 12 сахьат даьча Коталой Шейна хетадаь берий утренник. 18 сахьати 30 минути йолча Рійерех Константиновни «18 шу» яха къайхьа драматически театра спектакль. 20 сахьати 15 минути яьча юхаевьете чекхдоахаран ансамбла кийтьаьь Коталов Денна хетадаь литературно-музыкальни композици. 19 сахьат даьча ленински киноуниверситета занятти. В. И. Ленинах дола документальни кинофильмаш хьокхаргда. 20 сахьат даьча Коталов Денна хетадаь документальни кинофильмаш хьокхаргда.

Хьамкой культура Ціа. 10 сахьат даьча «Турпалхаш бош» яха Коталой Шейна хетадаь киноутренник. 19 сахьат даьча химкомбината художественни самодеятельноста цекой коллективий хьакар.

«Красный молот» завода культура Ціа. 11 сахьат даьча «Цхьаккха а вицьелахац, цхьаккха а дицлахац» яха концертни программа. 12 сахьат даьча «Са Даьхни сийна» яха кинофестиваль.

Н. К. Крупская ціерагіара культура Дворец. 12 сахьат даьча Коталой Денна хетадаь утренник. 18 сахьат даьча Коталов Денна хетадаь сийре.

Химкомбината клуб. 14 сахьат даьча «Котбахьвача тіамайов сийле» яха кинолекторий.

Пролетаріата ціерагіара культура Ціа. 12 сахьат даьча Коталой Шейна хетадаь кинофестиваль: «Подвиг разведчика» яха кинофильм хьокхаргда. 19 сахьати 30 минути даьча нагарахой бал.

А. И. Гайдара ціерагіара клуб. 12 сахьат даьча Коталой Шейна хетадаь берий утренник. 20 сахьат даьча нагарахой салоіа сийре.

КИМ ціерагіара клуб. 10 сахьат даьча документальни кинофильмаш хьокхаргда.

10 май

В. И. Ленина ціерагіара культура Дворец. 14 сахьат даьча «Ленинин мутыкеш» яха концерт. Вокальни студе даьха доакарфіа оттаду. 19 сахьат даьча «Хьо шийха гіолла волаь» яха СССР-е гіоалара кинопутешестви.

Н. К. Крупская ціерагіара культура Дворец. 19 сахьат даьча Коталой Шейна хетадаь доклад. Документальни кинофильмаш хьокхаргда. 20 сахьат даьча халхарий сийре.

11 май

В. И. Ленина ціерагіара культура Дворец. 10 сахьати 30 минути даьча берашта ляьрхіа ленински дашарш. 19 сахьат даьча ленински киноуниверситета занятти.

Н. К. Крупская ціерагіара культура Дворец. 10 сахьат даьча берий самодеятельностага хьажар. Документальни кинофильмаш хьокхаргда. Доклада духовой оркестр лургья.

Пролетаріата ціерагіара культура Ціа. 15 сахьат даьча Ставропольски тюнкий театра «Большой Иван» яха спектакль.

Редактора зам. А. А. МЯКИЕВ.

ХАОТТАМ

Тахан республике гіоллаш Грозне гіелиг-дукха мархаш а йолаш, боккаш а йолаш ха хургья, лестаман хуалаш даьгіа, діаьхьача бедарига кхоачам нух хьехкаргба. Фогара температура республике гіолла 21—30 градус, Грозне 24—30 градус йолаш хургья.

10-ча 11-ча мае гіелиг-дукха мархаш а йолаш, [illegible] а йолаш ха хургья, даьгіо нух хьехкаргба. Фогара температура буйсанна 8—10, динахьа 28—30 градус. [illegible]

Метеостанци.

Ладуэгіа, хьажа

РАДИО
10 май

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.30 — Хоамаш. 7.38 — Передачий программаш музыкальни антракта. 7.40 — Москва. 8.25 — [illegible] (эрсий метта). 9.00 — Москва. 13.15 — Передачий программа. 16.20 — «Са дакъьехо» [illegible] (гіал. гіай. метта). 16.40 — «Кьона гіелаь» (эрсий метта). 16.50 — «Кавказа гіуйра» яха радиоконкурса. 17.00 — Москва. 17.15 — Ахьараш. 17.30 — «Кхочаш» (эрсий метта). 18.00 — [illegible] (ноххий метта). 18.30 — Халхарий сийре. 19.00 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ
10 май

13.50 — Берашта. «Калиф—Аист» яха телевизионни фильм-фильм. 16.40 — Английски метта урок лердаккхар. 16.50 — Цхьа Ленин вейра. Дубуза выступлени. 17.00 — Капонистьболхой клуб. 18.00 — Спортана лоттагіала доаца. 18.25 — «Хьалха болаш латта мухь» яха документальни фильм. 18.40 — «Иван Макарович» яха художественни фильм. Телевизионни хьожарашо лехарат хаза кхиш. 20.00 — Шоана, берана. 20.15 — Дуьнен халкъашта юкъара обозрени. 20.30 — «Тхо хьайоаш дац» яха документальни фильм. 20.40 — Передачий программа. 20.45 — Социалишни дуне. 21.15 — «Метхарий» яха художест. фильм. 22.00 — «Хіаьта тхо ца» [illegible]. Музыкальни сатьердіиче программа.

РАДИО
11 май

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.30 — Хоамаш. 7.38 — Передачий программаш музыкальни антракта. 7.40 — Москва. 8.15 — «Ленинизм» газета обзор. 8.35 — Шоана дукхаьаш дацарц. 9.00 — Москва. 13.15 — Передачий программа. 16.20 — «Дешкар» яха Осман Хьамзата дувцар (гіалгіай метта). 16.40 — Ахьараш. 16.50 — Москва. 16.30 — «Литературни Нохч-Гіалгіайче» яха радиожурнал (эрсий метта). 17.00 — «Жеро» [illegible] яхача спектакла монтаж (нохчий метта). 18.00 — «Вай индустриальни мохк» (гіалгіай метта). 18.15 — Радиолектуриалра закавказски дола концерт. 19.00 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ
11 май

14.30 — «Віальста, віальста...». 15.30 — Советски литературан искусства мастераш. «Ваттантова» яха фильм. 16.30 — «Варшаву» яха берашта дола художественни фильм. 17.45 — Юрта бахама болхлой лаямах дола концерт (нохчий метта). 18.15 — «Котиа визвадит постыд» яха художественни фильм. 19.45 — Передачий программа. 19.57 — Шоана, берана. 20.00 — «Звездолёт». Музыкальни сатьердіиче передача. Венгрера трансляци.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина уамра, 11 (3-гіа этаж). Телефонаш: редактора—2-44-08; редактора зам.—2-00-11; [illegible] секретара—3-34-30; [illegible] отделий—3-42-30; [illegible] отделий—2-48-21.
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—2-44-08; зам. редактора—2-00-11; ответственного секретаря — 3-34-30; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 2-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 2-48-21.
«Грозненский рабочий» издательства типография. Революции проспект, 7/84.
Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.
СФ05110. Заказ № 2301.